

gemeente Bunnik
Antwoordennota

Aan : De leden van de gemeenteraad

Van : College van B&W

Datum : 13 juli 2021

Onderwerp : Beantwoording vragen P21: Buslijn 241 rijdt niet meer

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Algemene toelichting op de ontstane situatie en context rondom Covid-19 en het openbaar vervoer:

Door Covid-19 is het landschap van verkeer en vervoer in korte tijd in 2020 ingrijpend veranderd. De impact van Covid-19 was aanvankelijk 85% minder reizigers en over het hele jaar van 2020 een 60% van de reizigers die verdwenen zijn uit het reguliere openbaar vervoer. Er is in de beginperiode van Covid-19 ook massaal gehoor gegeven aan de landelijke oproep om het openbaar vervoer te mijden. De dienstregeling werd achtereenvolgens in 2020 afgeschaald tot circa 60% van het aantal dienstregelingen (DRU's) dat normaal werd gereden.

De betaalbaarheid van het openbaar vervoer staat door fors minder reizigers sterk onder druk. De Provincie Utrecht heeft eind 2020 in het U-OV vervoerplan 2021 een breed pakket aan maatregelen samengesteld om het vervoerjaar financieel door te komen. Een van die maatregelen is een versoering van het vervoeraanbod, waarbij per saldo een besparing van 8% van het aantal DRU's (niveau oorspronkelijke dienstregeling 2020) is gerealiseerd. Dit besparingsniveau sluit aan bij de landelijke afspraken. De busmaatschappijen zijn daarin verder onderaannemer en voeren dat uit.

In het U-OV vervoerplan 2021 is destijds toegelicht hoe die bezuinigingsopgave concreet is gemaakt. Naast een groot aantal bezuinigingsmaatregelen is er ook gepoogd om op onderdelen structurele verbeteringen te verzorgen in het vervoeraanbod tegen zo weinig mogelijk extra DRU's.

Concreet ging het voor de gemeente Bunnik over de wijziging van de U-link lijn 241, die (tijdelijk) vervalt. Ter compensatie daarvan rijdt lijn 41 wel in de vakantieperioden de winterdienst door. Deze wijziging van U-OV vervoerplan 2021 is in consultatie kortgesloten met het ROCOV en maar heel matig gedeeld met de andere regiopartners, als bv. de gemeente.

De noodzakelijke opgave van versoering daarin was zoals gezegd 8%. Deze versoering wordt zo gelijkmatig mogelijk verdeeld. Dit om het grote verlies aan reizigersinkomsten te compenseren ten opzichte van de inkomsten uit het reizigersniveau van 2019. Wanneer dat reizigersniveau van 2019 weer in zicht komt, kunnen eerdere versoerde of gewijzigde lijnen weer terugkeren. Tot september 2022 lijkt er vooralsnog geen zicht op een herijking van deze eerder ingezette tijdelijke versoering.

Het Rijk heeft een groot deel van de extra kosten (ontstaan door wegvallende reizigers-inkomsten) voor zijn rekening genomen om de vergaande vershraling van het openbaar vervoer zoveel mogelijk te voorkomen. Op 25 juni jongstleden is er door de Minister besloten deze mate van steun tot september 2022 door te zetten (Brief Minister, Betreft Verlenging beschikbaarheidsvergoeding OV).

gemeente Bunnik

Antwoordennota

Dit is dan bij elkaar inmiddels een bedrag aan landelijke steun van 1,7 miljard euro in iets meer dan twee jaar tijd voor het openbaar vervoer. Bij het eventueel wegvallen van deze beschikbaarheidsvergoeding, zonder een aanwas in reizigers naar het oude niveau van 2019, zou er een bezuinigingsopgave in het bedieningsniveau van circa 30% volgen. Deze plannen lagen in juni al in concept klaar maar zijn vooralsnog afgewend.

De eerdere bezuinigingsopgave van 8% voor het jaar 2022 is wel een van de elementen die nog in concept U-OV vervoerplan 2022 worden uitgewerkt maar wijken voor Bunnik niet af van de huidige bediening. Op dit moment wordt dit vervoerplan voor de dienstverlening openbaar vervoer in het concessiegebied door de Provincie Utrecht opgesteld. Dit concept Vervoerplan U-OV 2022 is op 12 juli 2021 in consultatie gegaan. Dit is een compact plan, omdat er onder de huidige onzekerheid vrijwel niets wijzigt ten opzichte van 2021. De reacties op het concept Vervoerplan U-OV 2022 wil de Provincie Utrecht uiterlijk 8 augustus 2021 ontvangen. We hebben hierin te maken met veel Covid-19 onzekerheden en met de heel recente wijzigingen in de landelijke financiële ondersteuning, nu ook met een sterk verkorte adviesprocedure. Dit is ook de rol van de gemeenten; een advies afgeven.

De impact van Covid-19 lijkt nog zeker niet voorbij te zijn. Kortom er is nog langere tijd onzekerheid rondom de exploitatie van het openbaar vervoer. Een belangrijke regionale doelstelling is om het openbaar vervoer weer snel een concurrerende dienstverlening te geven. Mits de reizigersgroei er is, mits de steun het toelaat. De looptijd van de huidige concessieperiode is met 2 jaar verlengd tot 2025. Dit om het openbaar vervoer rust te geven en weer 'aan te sterken'. Zowel in de dienstverlening als in het reizigersaantal. Daarbij wordt er vanuit de verstedelijkingsopgave ook regionaal goed gekeken naar de lijnvoering en betekenis van het openbaar vervoer en het slim verknopen van lijnvoering. De gemeente Bunnik zit aan tafel om deze verdere planvorming mede vorm te geven.

De gemeente Bunnik is niet zelfstandig in staat om een lijnvoering als 241 af te dwingen of mogelijk te maken. De gemeente Bunnik is verder op langere termijn wel in staat om beleidsmatig de reizigersgroei in het openbaar vervoer te blijven faciliteren en te stimuleren, juist ook vanuit de plannen rondom woningbouw en de knooppuntontwikkeling. Daar wordt op ingezet.

Hieronder volgen de vragen met de antwoorden.

1. Gaat buslijn 241 binnenkort weer rijden?

Antwoord: Nee, tot september 2022 lijkt er geen herijking van de lijnvoering buslijn 241 aan de orde.

2. Zo ja, wanneer?

Antwoord: Wanneer het reizigersniveau weer op dat van het jaar 2019 aanbeland is, wordt de in 2020 versoerde dienstverlening op lijnvoering mogelijk weer in ere hersteld. We zijn er ons bewust van dat dit een lastige kip-ei discussie is die verder nauwgezet wordt gevolgd.

3. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Er is een zodanige daling in reizigers en daarmee reizigersinkomsten geweest dat enkel met de mate van de beschikbaarheidsvergoeding die door het Rijk wordt betaald, daarmee de licht versoerde reguliere openbaar vervoer bediening nog mogelijk is.

4. Speelt dit probleem ook voor scholieren of werkenden in de andere dorpen aan deze lijn: Wijk, Cothen, Langbroek, Odijk?

Antwoord: Binnen het Vervoerplan U-OV 2021 zijn een zeer groot aantal kleine wijzigingen aangebracht in het streekvervoer, steeds weer op basis van maatwerk en zo mogelijk het best invulling gevend aan de ontstane context. Die wijzigingen zitten binnen de concessie

gemeente Bunnik
Antwoordennota

bijvoorbeeld op de lijnen 28, 31, 32, 33, 34, 35, 43, 47, 48, 50, 56, 58, 59, 63, 64, 65, 73, 74, 77, 78, 81, 94, 111, 122, 127, 202, 247, 281 en (2)85.

5. **Zijn er met de provincie en/of busmaatschappij afspraken gemaakt over het wel of niet laten rijden van buslijnen? Zo ja, welke afspraken zijn er gemaakt? Zo ja, bieden deze afspraken aan de busmaatschappij ruimte om zomaar buslijnen op te heffen?**

Antwoord: Het Vervoerplan U-OV 2021 is eind 2020 met 'stoom en kokend water' tot stand gekomen. Daarbij is er weinig sprake van regionale afstemming geweest, dit heeft wel plaatsgevonden met het ROCOV. Het nieuwe concept Vervoerplan U-OV 2022 komt op 12 juli 2021 ter consultatie naar de gemeente Bunnik. Voor 8 augustus 2021 dient er een reactie te komen vanuit de gemeente Bunnik.

6. **Wordt de busmaatschappij financieel ondersteunt (coronasteun) a.g.v. de tekorten door gebrek aan reizigers tijdens de epidemie?**

Antwoord: Er is door de Minister een extra beschikbaarheidsvergoeding afgegeven per 25 juni 2021 tot en met september 2022. Deze zorgt ervoor dat het gewijzigde vervoerplan, inclusief de versobering in DRU's van 8%, er een hoge mate van dienstverlening overblijft die extra is in vergelijking met het huidige reizigersaantal in het openbaar vervoer. Deze steunmaatregel loopt op tot 1,7 miljard euro in twee jaar tijd op landelijk niveau

7. **Bent u het met ons eens dat het van de zotte is dat scholieren met de auto naar school gaan omdat bus 241 niet rijdt en de alternatieve busroute voor hen 2x zo lang is dan de snelbusroute.**

Antwoord: Het huidige reizigersaantal is onvoldoende om een lijnvoering en dienstverlening zoals lijn 241 in stand te houden. Er leek tot 25 juni 2021 zelfs een scenario af te gaan wikkelen van een verdere versobering met nog eens 20 tot 30%. Gelukkig is dit met de extra tijdelijke beschikbaarheidsvergoeding vanuit het Rijk voorkomen. Tegelijkertijd is een twee keer zo lange reistijd onwenselijk en zeker wanneer dit leidt tot een overstap naar een andere modaliteit. In de consultatie van het concept Vervoerplan U-OV 2022 kan er binnen kaders gekeken worden naar welke uitruil hierin nog mogelijk is.

8. **Waarom werkt de regio samen aan woningbouw en knooppuntontwikkeling in Bunnik terwijl men kennelijk eenzijdig belangrijke voorzieningen schrapt. Wat gaat het college daaraan doen?**

Antwoord: In de woningbouw en knooppuntontwikkeling in Bunnik wordt er expliciet gekeken naar de koppeling met de dienstverlening van toekomstvast openbaar vervoer. In bestuurlijke overleggen met de provincie hebben we gewezen op de inconsequentie tussen het beleid volop in te zetten op OV en vervolgens een snelle OV verbinding te laten vervallen. Juist om tot robuuste concepten als hoogwaardig openbaar vervoer (snel en frequent openbaar vervoer) en transit oriented development (op openbaar vervoer afgestemde gebiedsontwikkeling) te komen. Ook in de regio worden op deze ontwikkelingen aangestuurd op de langere termijn.

9. **Bent u het met ons eens dat de pandemie geen instrument mag zijn om eenzijdig het OV af te schalen.**

Antwoord: Er was in 2020 een landelijke oproep om het openbaar vervoer te mijden vanuit een acuut volksgezondheidsvraagstuk rondom de verspreiding van Covid-19. Tegelijkertijd is er een breed steunpakket in stelling gebracht in de vorm van een beschikbaarheidsvergoeding om in hoge mate de dienstverlening in het openbaar vervoer in stand te houden. De pandemie is daarmee geen instrument geweest om het OV af te schalen. Wanneer het reizigersaantal weer het niveau van 2019 behaalt is een opwaardering van het openbaar vervoer mogelijk ook weer aan de orde.